

τσίπα

Τετάρτη, 27 Μαρτίου 2013
6:17 μμ

1. η πέτσα
2. η κρούστα στην επιφάνεια ρευστών ή υγρών (γάλακτος, γιαουρτιού)
3. λεπτός λιπώδης υμένας γύρω από τα σπλάχνα ζώου (λέγεται και **σκέπη**).
4. λεπτός λιπώδης υμένας στο πρόσωπο νεογέννητων
5. (τριγωνικό) μαντίλι (κυρίως κεφαλομάντηλο) γυναικών, **τσεμπέρι** η ονομασία δόθηκε γιατί κάλυπτε το πρόσωπο σαν φερετζές ή μπούργκα. Ήταν από λεπτό ύφασμα όπως η **τσίπα** (βλ. 3, 4).

Κατά την διαπόμευση όμως η **τσίπα** αφαιρείτο βιαίως.
Η διαπομπευόμενη κουρεύεται ή της ανακάτεβαν τα μαλλιά για γελοιοποίηση, ήταν αναμαλλιασμένη ή **αναμαλλαρέα***.

Όλοι έπρεπε να μάθουν ποια είναι η διαπομπευόμενη. Η τσίπα έκρυβε το πρόσωπο για αυτό και της την αφαιρούσαν. Η τιμωρούμενη δια διαπομπεύσεως όφειλε να είναι ξετσίπωτη για να την δουν όλοι.
6. (μεταφορικά) το φιλότιμο, η ντροπή, η συστολή.

ΦΡ **αυτός ο άνθρωπος δεν έχει τσίπα**, μας κοροϊδεύει πρώτα και μετά κάνει ότι δε συμβαίνει τίποτα

---

*) Η λαϊκή παράδοση θεωρεί αδιανοητο να περπατεί μια καθώς πρέπει κοπέλα **αναμαλλαρέα**, όπως φαίνεται από τους στίχους του Μεσαιωνικού τραγουδιού της Λιογέννητης:
Ποιος είδε νήλιο από βραδύς κι' άστρι το μεσημέρι,
ποιος είδε τη Λιογέννητη να περπατή 'ς τους δρόμους,
ξεσκουφωτη, ξυπόλητη και ξεμαλλοπλεμένη;

Συγγενικές λέξεις

ξετσίπωτος

Από το ξετσίπωτη = αδιάντροπη εξευτελισμένη, διαπομπευθείσα.
Η λέξη ξετσίπωτος είναι ακυρολεξία γιατί όλοι οι άνδρες ήταν ξετσίπωτοι (δεν φορούσαν ποτέ τσίπα, εκτός από τους τραβεστί που ήταν πολύ σπάνιο είδος τότε). Η ιδιότητα του ξετσίπωτου είναι η ξετσίπωσιά η αισχροτήτα, ή αδιαντροπιά.

ξεσκεπάζω

Η βασική σημασία είναι αποκαλύπτω, αφαιρώ το καλυμα, την **τσίπα**, την **σκέπη** (βλ. Σημασια 3) αλλά και το σκέπασμα και επομένως καθιστώ κατι φανερό.
Από την αφαίρεση της **τσίπας**.
Η φράση **θα τον ξεσκεπάσω** είναι συνώνυμη του θα τον ρεζιλέψω, διαπομπεύσω.

Εικόνες

Μεσοβιτική "τσίπα"

Χειρονομίες ανθρώπου που ντρέπεται

1

2

Αυτος που ντρέπεται αποφεύγει να δείξει το προσωπό του.

Στριβει το κεφάλι του (**εν+τρεπεται**) ή Σκύβει προς τά κάτω (**ρίχει τα μούτρα του**)

καλυπτει το προσωπό του με τα χέρια του. Αυρη που δεν ντρεπεται η είναι ασπροπροσωπη (αθώα) ή ξετσιώπητη!